

Klasa: UP/I 034-03/13-01/016
Urbroj: 580-10/70-2014-048
Zagreb, 3. prosinca 2014.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, na temelju članka 30. stavka 1. točke 2., članka 31. stavka 1. i članka 58. stavka 1. točke 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, brojevi: 79/09 i 80/13), u upravnom postupku utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma, pokrenutom po službenoj dužnosti protiv poduzetnika Kraš d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Ravnice 48 i Narodni trgovački lanac d.o.o., sa sjedištem u Sesvetama, Soblinec, Soblinečka 55, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća, mr. sc. Tatjana Peroković i Denis Matić, dipl. iur., članovi Vijeća, sa sjednice 48/2014., održane 3. prosinca 2014., donosi sljedeće

RJEŠENJE

- I. Utvrđuje se da su poduzetnici Kraš d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Ravnice 48 i Narodni trgovački lanac d.o.o., sa sjedištem u Sesvetama, Soblinec, Soblinečka 55, narušili tržišno natjecanje u vremenskom razdoblju od 1. listopada 2010. do 3. srpnja 2014., sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. stavka 1. točke 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja i to odredbama članka 6. stavaka 1., 4. i 5. Ugovora o kupoprodaji za 2010. godinu, sklopljenog između tih poduzetnika 12. srpnja 2010., te članka 6. stavaka 1., 4. i 5. Ugovora o kupoprodaji za 2012. godinu, sklopljenog između tih poduzetnika 2. srpnja 2012., koje glase:

„Kupac se obvezuje da neće isporučene proizvode Prodavatelja prodavati ispod cijene utvrđene važećim cjenikom Prodavatelja.“

„U slučaju da se Kupac ne pridržava obveza utvrđenih u prethodnim stavcima ovog članka, Prodavatelj ima pravo:

- *obustaviti daljnju isporuku robe;*
- *uskratiti rabate i ostale popuste utvrđene ovim Ugovorom*
- *teretiti Kupca za iznos ukoliko se ne pridržava ugovorenog.“*

„Kada utvrdi da je Kupac izvršio povrede odredbi utvrđenih u ovom članku, Prodavatelj će o tome pismeno obavijestiti Kupca, kao i o mjerama koje će primijeniti sukladno stavku 4. ovog članka.“

- II. Zabranjeni sporazum iz točke I. izreke ovoga rješenja *ex lege* je ništetan, u smislu članka 8. stavka 4. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

III. Poduzetniku Kraš d.d. izriče se upravno-kaznena mjera u iznosu od 1.560.600,00 kuna.

Rok izvršenja: 15 (petnaest) dana od dana pravomoćnosti ovog rješenja.

IV. Poduzetniku Narodni trgovački lanac d.o.o. izriče se upravno-kaznena mjera u iznosu od 1.022.000,00 kuna.

Rok izvršenja: 15 (petnaest) dana od dana pravomoćnosti ovog rješenja.

V. Ako poduzetnici iz točke III. i IV. izreke ovoga rješenja u navedenom roku ne uplate upravno-kaznenu mjeru, Agencija će obavijestiti Područni ured Porezne uprave Ministarstva financija na čijem je području sjedište kažnjene osobe, radi naplate upravno-kaznene mjere prisilnim putem prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

VI. Ovo rješenje bit će objavljeno u „Narodnim novinama“, kao i na internetskoj stranici Agencije.

Obrazloženje

1. Pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) na temelju članka 32. točke 1. a) Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, brojevi: 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN), prikuplja podatke i obavijesti od pravnih ili fizičkih osoba, strukovnih ili gospodarskih interesnih udruga, odnosno komora poduzetnika, udruga potrošača, tijela državne uprave te tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji imaju određena saznanja koja su bitna za ispitivanje tržišta i utvrđivanje stanja na tržištu, neovisno o konkretnim postupcima koje Agencija vodi.

Sukladno navedenim ovlastima, Agencija je u predmetu klase: 031-02/11-01/012 provela istraživanje tržišta distributivne trgovine mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u Republici Hrvatskoj u 2010. godini te je dopisima od 29. srpnja 2011., 7. listopada 2011. i 21. veljače 2013. zatražila određenu dokumentaciju od poduzetnika koji posluju na tom tržištu, između ostalog i od poduzetnika Kraš d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Ravnice 48 (dalje: Kraš), a posebno preslike komercijalnih ugovora s poduzetnicima koji im predstavljaju najznačajnije trgovačke partnere.

Uvidom u dokumentaciju iz podnesaka Kraša klase: 031-02/11-01/012, urbroja: 371-05-2011-08-201, zaprimljenog u Agenciji 24. listopada 2011., odnosno klase: 031-02/11-01/012, urbroja: 378-03/08-2013-296, zaprimljenog u Agenciji 28. veljače 2013., utvrđeno je kako postoje snažne indicije da su pojedine odredbe Ugovora o kupoprodaji za 2009. godinu, s pripadajućim aneksima i dodacima, sklopljenog između Kraša i poduzetnika Narodni trgovački lanac d.o.o., sa sjedištem u Sesvetama, Soblinec, Soblinečka 55 (dalje: NTL) 18. svibnja 2009., Ugovora o kupoprodaji za 2010. godinu, s pripadajućim aneksima i dodacima, sklopljenog između Kraša i NTL-a 12. srpnja 2010. te Ugovora o kupoprodaji za 2012. godinu, s pripadajućim aneksima i dodacima, sklopljenog između Kraša i NTL-a 2. srpnja 2012., protivne odredbama Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije („Narodne novine“, broj: 51/04) odnosno Uredbe o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma između poduzetnika („Narodne novine“, broj: 37/11) te da ujedno predstavljaju zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN-a.

Stoga je Agencija zaključkom klase: UP/I 034-03/13-01/016, urbroja: 580-04/70-2013-003, od 23. svibnja 2013., pokrenula postupak protiv Kraša i NTL-a, radi utvrđivanja predstavljaju li navedene odredbe iz predmetnih ugovora zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN-a.

2. Stranke u postupku

2.1. Kraš d.d.

Poduzetnik Kraš, prehrambena industrija, d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Ravnice 48, upisan je pod matičnim brojem: 080005858 u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu.

Osobe ovlaštene za zastupanje društva jesu Marica Vidaković, prokurist, koja zastupa društvo pojedinačno i samostalno, Damir Bulić, predsjednik uprave, koji zastupa društvo s još jednim članom uprave, Zlatan Lisica, član uprave, koji zastupa društvo s predsjednikom uprave ili s članom uprave te Darko Radišić, član uprave, koji zastupa društvo s predsjednikom uprave ili s članom uprave.

2.2. Narodni trgovački lanac d.o.o.

Poduzetnik Narodni trgovački lanac d.o.o., sa sjedištem u Sesvetama, Soblinec, Soblinečka 55, upisan je pod matičnim brojem: 080427968 u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu.

Osoba ovlaštena za zastupanje društva jest direktor Martin Evačić, koji zastupa društvo pojedinačno i samostalno.

3. Primijenjeni propisi

Agencija je u provedbi predmetnog upravnog postupka primijenila odredbe ZZTN-a, Uredbe o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta („Narodne novine“, broj: 9/11; dalje: Uredba o mjerodavnom tržištu), Uredbe o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma između poduzetnika („Narodne novine“, broj: 37/11; dalje: Uredba o vertikalnim sporazumima), Uredbe o sporazumima male vrijednosti („Narodne novine“, broj: 9/11), Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere („Narodne novine“, broj: 129/10; dalje: Uredba o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere) te Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj: 47/09; dalje: ZUP), kojim se uređuju pitanja provedbe upravnog postupka pred Agencijom u dijelu koji nije propisan odredbama ZZTN-a, kao posebnog zakona, u smislu članka 35. stavka 1. ZZTN-a i članka 3. stavka 1. ZUP-a.

Agencija je pritom izvršila uvid i u odredbe Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj: 122/03, dalje: ZZTN iz 2003.) i Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije („Narodne novine“, broj: 51/04; dalje: Uredba o vertikalnim sporazumima iz 2004.), budući da su navedeni propisi bili na snazi u trenutku sklapanja nekih od ugovora između Kraša i NTL-a koji su predmet ovog postupka, a do donošenja nove uredbe na odgovarajući se način primjenjivala Uredba o vertikalnim sporazumima iz 2004. koja je bila na snazi do 7. travnja 2011., sukladno odredbi članka 76. stavka 2. ZZTN-a.

Člankom 74. ZZTN-a propisano je kako se u njegovoj primjeni, a osobito u slučajevima postojanja pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju propisa, u skladu s člankom 1. Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji („Narodne novine - Međunarodni ugovori“, broj: 2/12), primjenjuju na odgovarajući način kriteriji koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskoj uniji.

Do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj: 80/13), člankom 74. ZZTN-a bilo je propisano kako se u primjeni ZZTN-a, a osobito u slučajevima postojanja pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju propisa, u skladu s člankom 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske („Narodne novine - Međunarodni ugovori“, broj: 14/01; dalje: SSP), primjenjuju na odgovarajući način kriteriji koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskim zajednicama. U članku 35. stavku 3., ZZTN iz 2003. propisivao je kako u ocjeni oblika sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja koji mogu utjecati na trgovinu između Republike Hrvatske i Europskih zajednica, Vijeće u skladu s člankom 70. SSP-a primjenjuje na odgovarajući način kriterije koji proizlaze iz pravilne primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskim zajednicama.

Člankom 70. stavkom 2. SSP-a određuje se kako će se svako ponašanje suprotno pravilima tržišnog natjecanja ocjenjivati na temelju kriterija koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskim zajednicama, posebice članaka 81., 82. i 86. Ugovora o osnivanju Europskih zajednica i instrumenata za tumačenje koje su usvojile njezine institucije, a koji su stupanjem na snagu Ugovora iz Lisabona o izmjenama i dopunama Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o uspostavi Europske zajednice (dalje: Ugovor o funkcioniranju EU ili Lisabonski ugovor) postali članci 101., 102. i 106.

Polazeći od navedenih odredbi, cjelokupna pravna stečevina Europske unije (*acquis communautaire*), koju čini primarno i sekundarno zakonodavstvo Europske unije, ali i sudska praksa, prvenstveno praksa Suda Europske unije, bila je i jest važan interpretativni instrument za primjenu hrvatskih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja u slučaju pravnih praznina ili dvojbi u tumačenju tih propisa. Stoga je Agencija izvršila uvid u sljedeće dokumente, čiji su neslužbeni prijevodi s engleskog na hrvatski jezik dostupni na internetskim stranicama Agencije (<http://www.aztn.hr/trzisno-natjecanje/42/prijevodi-na-hrvatski>):

- Obavijest Komisije: Smjernice o vertikalnim ograničenjima (Službeni list Europske unije C 130, 19. svibnja 2010.) te
- Uredbu Komisije (EU) br. 330/2010 o primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kategorije vertikalnih sporazuma i usklađena djelovanja (Službeni list Europske unije L 102, 23. travnja 2010.).

Pored navedenih propisa, Agencija je izvršila uvid i u odredbe Zakona o trgovini („Narodne novine“, brojevi: 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11 i 68/13; dalje: Zakon o trgovini).

4. Mjerodavno tržište

Prema odredbi članka 7. ZZTN-a, mjerodavno tržište određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području.

Mjerodavno tržište, sukladno odredbi članka 4. Uredbe o mjerodavnom tržištu, utvrđuje se na način da se utvrdi njegova proizvodna dimenzija (mjerodavno tržište u proizvodnom smislu) i zemljopisna dimenzija (mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu).

Sukladno članku 5. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode za koje potrošači smatraju da su međusobno zamjenjivi s obzirom na njihove bitne značajke, cijenu ili način uporabe, odnosno navike potrošača.

Prema članku 6. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća zemljopisno područje na kojem poduzetnici sudjeluju u ponudi ili nabavi proizvoda.

U konkretnom slučaju, Agencija je razmatrala tržište trgovine na veliko konditorskim proizvodima na teritoriju Republike Hrvatske budući da su konditorski proizvodi predmet promatranih sporazuma sklopljenih između Kraša i NTL-a te se ti sporazumi pritom odnose na NTL kao cjelinu i sva maloprodajna mjesta njegovih članica, neovisno o njihovoj lokaciji.

S obzirom na to da je u konkretnom predmetu riječ o sporazumima koji se tiču vertikalnih ograničenja koja se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, Agencija nije detaljno utvrđivala mjerodavno tržište i tržišnu snagu poduzetnika iz razloga što njihovi tržišni udjeli ne utječu na činjenicu je li došlo do povrede odredbi ZZTN-a.

5. Ugovori o kupoprodaji sklopljeni između Kraša i NTL-a

Kraš i NTL sklopili su sljedeće ugovore s pripadajućim aneksima i dodacima:

- Ugovor o kupoprodaji za 2009. godinu, sklopljen 18. svibnja 2009.,
- Ugovor o kupoprodaji za 2010. godinu, sklopljen 12. srpnja 2010. te
- Ugovor o kupoprodaji za 2012. godinu, sklopljen 2. srpnja 2012.

5.1. Ugovor o kupoprodaji za 2009. godinu

Kraš i NTL sklopili su 18. svibnja 2009. Ugovor o kupoprodaji za 2009. godinu (dalje: Ugovor o kupoprodaji za 2009. godinu) kojim utvrđuju uvjete kupoprodaje robe iz asortimana Kraša za razdoblje od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2009. Predmet kupoprodaje su kakao proizvodi, bombonski proizvodi te keksi i srodni proizvodi.

Ugovor se zaključio za 2009. godinu, s tim da ugovorne strane valjanost tog ugovora, osim ugovorenih količina, mogu prešutno produžiti do zaključivanja novog ugovora, ako za to postoji obostrani interes.

Sastavni dio ugovora čine: Dodatak br. 1 Ugovora o kupoprodaji za 2009. godinu, Dodatak br. 2 Ugovora o kupoprodaji za 2009. godinu te Aneks Ugovora o kupoprodaji za 2009. godinu, Dodatka br. 1 i br. 2 Ugovora o kupoprodaji za 2009. godinu, svi sklopljeni 18. svibnja 2009.

5.2. Ugovor o kupoprodaji za 2010. godinu

Kraš i NTL sklopili su 12. srpnja 2010. Ugovor o kupoprodaji za 2010. godinu (dalje: Ugovor o kupoprodaji za 2010. godinu) kojim utvrđuju uvjete kupoprodaje robe iz asortimana Kraša za poslovnu 2010. godinu. Predmet kupoprodaje su kakao proizvodi, bombonski proizvodi te keksi i srodni proizvodi.

Ugovor se zaključio za poslovnu 2010. godinu, s tim da ugovorne strane valjanost tog ugovora, osim ugovorenih količina, mogu prešutno produžiti do zaključivanja novog ugovora, ako za to postoji obostrani interes.

Sastavni dio ugovora čine: Dodatak br. 1 Ugovora o kupoprodaji za 2010. godinu, Dodatak br. 2 Ugovora o kupoprodaji za 2010. godinu te Aneks Ugovora o kupoprodaji za 2010. godinu, Dodatka br. 1 i br. 2 Ugovora o kupoprodaji za 2010. godinu, svi sklopljeni 12. srpnja 2010.

5.3. Ugovor o kupoprodaji za 2012. godinu

Kraš i NTL sklopili su 2. srpnja 2012. Ugovor o kupoprodaji za 2012. godinu (dalje: Ugovor o kupoprodaji za 2012. godinu) kojim utvrđuju uvjete kupoprodaje robe iz asortimana Kraša i

Kraš grupe za poslovnu 2012. godinu. Predmet kupoprodaje su kakao proizvodi, bombonski proizvodi te keksi i srodni proizvodi.

Ugovor se zaključio za poslovnu 2012. godinu, s tim da ugovorne strane valjanost tog ugovora, osim ugovorenih količina, mogu prešutno produžiti do zaključivanja novog ugovora, ako za to postoji obostrani interes.

Sastavni dio ugovora čine: Dodatak br. 1 Ugovora o kupoprodaji za 2012. godinu i Dodatak br. 2 Ugovora o kupoprodaji za 2012. godinu, sklopljeni 2. srpnja 2012., te Promemorija od 20. veljače 2012. i Poslovni dogovor od 30. svibnja 2012.

Uvidom u navedene ugovore, Agencija je utvrdila kako postoji mogućnost da su pojedine njihove odredbe protivne odredbama Uredbe o vertikalnim sporazumima, odnosno Uredbe o vertikalnim sporazumima iz 2004. te da ujedno predstavljaju zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN-a.

Riječ je o odredbama članka 6. Ugovora o kupoprodaji za 2009. godinu, članka 6. Ugovora o kupoprodaji za 2010. godinu te članka 6. Ugovora o kupoprodaji za 2012. godinu, koji glase:

„Kupac se obvezuje da neće isporučene proizvode Prodavatelja prodavati ispod cijene utvrđene važećim cjenikom Prodavatelja.

Kupac je dužan postotak umanjenja cijene odobren od strane prodavatelja (akcijska prodaja), a dogovoren između Kupca i Prodavatelja prenijeti na krajnjeg potrošača. Sniženje i isticanje cijena na prodajnom mjestu je obavezno.

Kupac se obvezuje da neće proizvode Prodavatelja koristiti za barter poslove ili kompenzaciju bez prethodne pisane suglasnosti Prodavatelja.

U slučaju da se Kupac ne pridržava obveza utvrđenih u prethodnim stavcima ovog članka, Prodavatelj ima pravo:

- *obustaviti daljnju isporuku robe;*
- *uskratiti rabate i ostale popuste utvrđene ovim Ugovorom*
- *teretiti Kupca za iznos ukoliko se ne pridržava ugovorenog.*

Kada utvrdi da je Kupac izvršio povrede odredbi utvrđenih u ovom članku, Prodavatelj će o tome pismeno obavijestiti Kupca, kao i o mjerama koje će primijeniti sukladno stavku 4. ovog članka.“

6. Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku

Sukladno članku 48. stavku 1. ZZTN-a, Agencija je dužna strankama u postupku prije zakazivanja usmene rasprave dostaviti pisanu Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku, kako bi im osigurala mogućnost da se izjasne o svim relevantnim činjenicama i okolnostima.

Stoga je Agencija, nakon što je utvrdila relevantne činjenice i okolnosti, na temelju članka 48. ZZTN-a dostavila strankama Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku klase: UP/I 034-03/13-01/016, urbroja: 580-05/70-2014-018, od 30. prosinca 2013., kako bi im osigurala mogućnost da se izjasne o svim utvrđenim činjenicama i okolnostima te je pozvala stranke da u roku od mjesec dana od dana primitka Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku u pisanom obliku dostave svoje primjedbe, kao i da predlože eventualno saslušanje dodatnih svjedoka i izvođenje dodatnih dokaza.

Kraš se očitovao na predmetnu Obavijest podneskom od 13. veljače 2014., a NTL podneskom od 19. veljače 2014.

6.1. Očitovanje Kraša

Kraš u svom očitovanju od 13. veljače 2014. u bitnome navodi kako Agencija nije uzela u obzir ukupnost ugovornih odredbi, već je promatrala jednu ugovornu odredbu izolirano od svih ostalih odredaba ugovora, k tome izolirano i od jasno iskazane volje ugovornih strana, a ujedno i neovisno o praksi izvršenja ugovora između ugovornih strana. Iako su u postupku bile utvrđivane i maloprodajne cijene kupljene robe, Agencija nije analizirala kako je NTL formirao maloprodajne cijene, tj. koji su mu pritom bili troškovi odnosno dobit i bi li za NTL uopće bilo moguće postavljanje maloprodajnih cijena ispod razine cijena utvrđenih u Kraševom proizvođačkom cjeniku, a da time ne ostvari gubitak. Ta bi analiza, smatra Kraš, pokazala kako namjera ugovornih strana izražena u članku 6. predmetnog ugovora nikad nije bila utvrđenje najniže odnosno minimalne prodajne cijene u smislu članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o vertikalnim sporazumima.

Namjeru ugovornih strana u konkretnom slučaju, nastavlja Kraš, najbolje dokazuje praksa izvršavanja ugovora, uključujući i sporni članak 6. stavak 1. predmetnih ugovora. Ugovorne strane nikada nisu postupale po tom članku onako kako on glasi. Dakle, kupac (NTL) je pojedine proizvode prodavao ispod proizvođačkih cijena prodavatelja, odnosno cijena utvrđenih važećim cjenikom prodavatelja, a da se pritom, unatoč „kršenju“ odredbe predmetnog članka prodavatelj (Kraš) nikada nije koristio pravima koji su propisani člankom 6. stavcima 4. i 5. ugovora. Smisao tih stavaka ugovora, ističe Kraš, krije se u njihovoj primjeni na članak 6. stavke 2. i 3. ugovora, koji su od strane Agencije ocijenjeni kao ugovorne odredbe u skladu s pravilima o zaštiti tržišnog natjecanja, stoga bi pogrešno bilo odredbe stavaka 4. i 5. vezati uz njihovu primjenu na stavak 1.

Osim što sporna ugovorna odredba nema za cilj ili posljedicu narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, odnosno ograničavanje prava kupca da slobodno određuje prodajnu cijenu proizvoda, Kraš naglašava kako sporna odredba nikako nije rezultat izvršenog pritiska ili poticaja bilo koje ugovorne strane.

Nadalje, Kraš navodi kako iz analize tržišta trgovine na veliko konditorskim proizvodima na teritoriju Republike Hrvatske proizlazi da Kraš, kao proizvođač konditorskih proizvoda, ne bi imao nikakvog interesa vezati kupca na određenu minimalnu maloprodajnu cijenu svojih proizvoda, koji bi time postali manje konkurentni, niti je to sklopljenim ugovorima učinio. Štoviše, Kraš kao proizvođač nije ni u tržišnoj poziciji da takvo nešto učini, u vrijeme kada se konkurentski proizvodi, pogotovo uvozni, nude po sve nižim maloprodajnim cijenama. Naprotiv, Kraš je obvezao kupca da pod prijetnjom obustave daljnje isporuke robe i uskrate redovnih popusta smanji krajnju maloprodajnu cijenu tih proizvoda kada ih kupuje po nižoj, akcijskoj cijeni (članak 6. stavci 2., 4. i 5. sklopljenih ugovora između Kraša i NTL-a). Stoga o pritisku, a niti o poticaju sa strane Kraša ne može biti govora, a samim time ne može se govoriti o teškom ograničenju tržišnog natjecanja u smislu članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o vertikalnim sporazumima.

Kraš skreće pažnju i na Obavijest Komisije: Smjernice o vertikalnim ograničenjima (Službeni list Europske unije C 130, 19. svibnja 2010.; dalje: Smjernice) koje u točkama 47. do 59. pojašnjavaju teška ograničenja tržišnog natjecanja u smislu Uredbe o vertikalnim sporazumima, poglavito na točku 48. kojom se pojašnjava teško ograničenje tržišnog natjecanja iz članka 4. točke a) Uredbe Komisije (EU) br. 330/2010 od 20. travnja 2010., o primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kategorije vertikalnih sporazuma i usklađeno djelovanje, a koji odgovara članku 9. stavku 1. točki a) Uredbe o vertikalnim sporazumima. U konkretnom slučaju, smatra Kraš, nema govora o

neposrednom utvrđenju prodajne cijene, niti je došlo do utvrđenja prodajne cijene neizravnim sredstvima opisanim i primjerice navedenima u točki 48. Smjernica, a poglavito ne do utvrđenja (najniže) prodajne cijene prijetnjama, zastrašivanjem, upozorenjima, kaznama, kašnjenjem ili obustavom isporuke ili raskidom ugovora.

Kraš svakako uvažava činjenicu da citirani tekst članka 6. stavka 1. predmetnih ugovora, onako kako on glasi, nameće određena pitanja i zahtijeva objašnjenje. Točno je da ta odredba predstavlja snažnu indiciju da je u konkretnom slučaju riječ o povredi odredbe članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o vertikalnim sporazumima. Međutim, namjera i cilj ugovornih strana, kao i način izvršenja ugovora, ne potkrjepljuju snažne indicije o postojanju teškog ograničenja tržišnog natjecanja. Sporna odredba predstavlja svojevrsni relikv prošlosti u ugovaranju prodaje robe kupcima-trgovcima, koji se nepažnjom, omaškom i automatizmom svojstvenim serijskom ugovaranju između poduzetnika iz godine u godinu našao u ugovorima između Kraša i NTL-a. Stoga Kraš moli Agenciju da tumačenju navedene odredbe ne pristupa gramatičkom metodom, već teleološki, sustavno, u skladu sa svim odredbama ugovora i praksom ugovornih strana u njegovu ispunjenju.

Ako Agencija ipak i dalje smatra da postoji povreda članka 8. stavka 1. ZZTN-a odnosno članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o vertikalnim sporazumima, Kraš smatra kako ugovori Kraša i NTL-a udovoljavaju kumulativno svim uvjetima iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a, odnosno da:

1. pridonose unapređenju proizvodnje i distribucije robe te promicanju tehnološkog i gospodarskog razvoja - sprečavanjem formiranja nerealno niskih maloprodajnih cijena proizvoda ili usluga, kakvom se u praksi pokazalo da su pojedini, a osobito strani sudionici, skloni, omogućuje se kontinuitet u proizvodnji i distribuciji robe te se omogućuju daljnja ulaganja u proizvodnju, što izravno promiče tehnološki razvoj te pospješuje gospodarski rast,
2. pružaju potrošačima razmjernu korist - omogućuje se opstanak proizvoda za koje postoji potražnja na tržištu,
3. poduzetnicima ne nameću ograničenja koja nisu neophodna za postizanje navedenih ciljeva - poduzetnici ne smiju nuditi robu ispod razine pokrića troškova, što ih nikako ne oštećuje, nego ih onemogućava u zlouporabi tržišne snage formiranjem pretjerano niskih maloprodajnih cijena kakvo bi bilo na štetu ostalih sudionika tržišnog natjecanja i proizvođača, a time kaskadnim učinkom i na štetu gospodarstva te samih krajnjih potrošača te
4. poduzetnicima ne omogućuju isključivanje znatnog dijela konkurencije s tržišta, za robe koje su predmetom sporazuma - upravo suprotno, prodaja robe po cijenama koje nisu nerealno niske preduvjet je postojanja i opstanka zdrave tržišne konkurencije.

S obzirom na izloženo, Kraš predlaže da Agencija u konačnoj ocjeni utvrdi da u ovom postupku izdvojene odredbe međusobnih ugovora Kraša i NTL-a ne predstavljaju zabranjeni sporazum koji za cilj ima sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja u smislu članka 8. ZZTN-a.

6.2. Očitovanje NTL-a

NTL u svom očitovanju od 19. veljače 2014. u bitnome navodi kako je Agencija tijekom upravnog postupka dužna utvrđivati sve činjenice koje su bitne za donošenje zakonite i pravilne odluke, pri čemu je s jednakom pažnjom dužna utvrditi i one činjenice koje idu u prilog stranaka u postupku, prema načelu ravnopravnosti stranaka u postupku, s jednakom pozornošću.

Međutim, NTL smatra kako Agencija nije tijekom postupka uvažila tvrdnje i činjenice koje su nedvojbeno ukazivale na suprotan zaključak od njenog, zbog čega nije postupala na način

da se činjenice utvrđuju prema njihovoj gospodarskoj biti, već je usmjerila nadzor isključivo u smjeru traženja formalnih pogrešaka na predmetnom nikada primjenjivanom ugovoru, a ne na stvarnom činjeničnom stanju.

NTL ističe kako je slobodno formirao prodajnu cijenu proizvoda kupljenih od Kraša te ničim nije bio ograničavan. Prodajna cijena proizvoda tijekom poslovne suradnje s Krašem u pojedinim je slučajevima bila niža od spornog cjenika Kraša, a ponekad i viša.

7. Usmena rasprava

Radi pružanja mogućnosti strankama da se u postupku očituju o činjenicama i okolnostima koje su od važnosti za donošenje rješenja, Agencija je 15. travnja 2014., sukladno odredbi članka 50. stavka 1. ZZTN-a, održala usmenu raspravu.

Na usmenoj raspravi prisustvovali su Kraš i NTL, koji su u potpunosti ostali kod svojih očitovanja iznijetih u tijeku postupka.

Opunomoćenik Kraša dodatno je naveo kako bez obzira na gramatičko tumačenje ugovora o prodaji sklopljenog između Kraša i NTL-a, poslovna praksa bila je takva da se Kraš nikada nije koristio ovlaštenjima iz članka 6. predmetnih ugovora niti je prilikom sklapanja tih ugovora namjera Kraša bila takva da se određuju minimalne cijene. Prilikom sklapanja tih ugovora nije bilo nikakvog utjecaja jer u zadnjih pet godina Kraš nije bio u mogućnosti postavljati uvjete trgovcima, već je u pravilu bilo obrnuto. Iz podataka dostavljenih u spis jasno je da se NTL nije pridržavao te odredbe te da Kraš nije poduzeo nikakve radnje usmjerene na pridržavanje te odredbe, što predstavlja dokaz da prava namjera nije bila pridržavanje minimalnih cijena već zaštita nabavne cijene.

Opunomoćenik NTL-a posebno je istaknuo da se NTL nikada nije pridržavao odredbi članka 6. te je o tom članku tek počeo razmišljati i analizirati ga početkom ovog postupka, što upućuje na zaključak da mu nije bio ni od kakvog značenja. NTL je cijene Kraševih proizvoda formirao slobodno i samostalno, bez ikakva Kraševog utjecaja te ih je kao takve prosljeđivao svojim članicama i kupcima. NTL zaključno smatra da bi se cijeli postupak prvenstveno trebao odrediti prema gospodarskoj biti, kao i pravoj volji stranaka, a što svakako podrazumijeva slobodno i samostalno formiranje cijena.

8. Zabranjeni sporazum

Na temelju provedenog postupka, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće), na sjednici 23/2014., održanoj 3. srpnja 2014., sukladno ovlastima iz članka 30. ZZTN-a, utvrdilo je da su Kraš i NTL sklopili zabranjeni sporazum koji za cilj ili posljedicu ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, u smislu članka 8. ZZTN-a. Navedena povreda ZZTN-a trajala je u razdoblju od 1. listopada 2010. do 3. srpnja 2014.

Naime, Agencija je na temelju provedenog ispitnog postupka i prikupljenih podataka tijekom postupka, kao i analize svih relevantnih pravnih i ekonomskih činjenica i okolnosti, nesporno utvrdila da odredbe članka 6. stavaka 1., 4. i 5. Ugovora o kupoprodaji za 2010. godinu te članka 6. stavaka 1., 4. i 5. Ugovora o kupoprodaji za 2012. godinu predstavljaju zabranjeni sporazum iz članka 8. ZZTN-a. Riječ je o odredbama koje glase:

„Kupac se obvezuje da neće isporučene proizvode Prodavatelja prodavati ispod cijene utvrđene važećim cjenikom Prodavatelja.

U slučaju da se Kupac ne pridržava obveza utvrđenih u prethodnim stavcima ovog članka, Prodavatelj ima pravo:

- obustaviti daljnju isporuku robe;
- uskratiti rabate i ostale popuste utvrđene ovim Ugovorom
- teretiti Kupca za iznos ukoliko se ne pridržava ugovorenog.

Kada utvrdi da je Kupac izvršio povrede odredbi utvrđenih u ovom članku, Prodavatelj će o tome pismeno obavijestiti Kupca, kao i o mjerama koje će primijeniti sukladno stavku 4. ovog članka.“

U odnosu na Ugovor o kupoprodaji za 2009. godinu, sklopljen između Kraša i NTL-a 18. svibnja 2009., koji sadrži identične sporne odredbe, utvrđeno je kako je isti u cijelosti primjenjivan prije 1. listopada 2010. odnosno prije stupanja na snagu ZZTN-a. Stoga je Vijeće zauzelo stav kako se na taj ugovor ne mogu primijeniti odredbe ZZTN-a, niti se strankama može izreći upravno-kaznena mjera za povrede počinjene za vrijeme važenja ZZTN-a iz 2003.

Važeći ZZTN stupio je na snagu 1. listopada 2010., a odredbe članka 6. stavaka 1., 4. i 5. Ugovora o kupoprodaji za 2010. godinu te članka 6. stavaka 1., 4. i 5. Ugovora o kupoprodaji za 2012. godinu, koje predstavljaju zabranjeni sporazum iz članka 8. ZZTN-a, kontinuirano su bile na snazi do dana donošenja Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju u predmetu, 3. srpnja 2014. Stoga je Agencija utvrdila da je povreda važećeg ZZTN-a trajala u razdoblju od 1. listopada 2010. do 3. srpnja 2014.

Člankom 8. stavkom 1. točkom 1. ZZTN-a zabranjeni su svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koje kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, a osobito oni kojima se izravno ili neizravno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene, odnosno drugi trgovinski uvjeti.

Stavak 2. istog članka predviđa kako se sporazumima u smislu stavka 1. tog članka smatraju osobito ugovori, pojedine odredbe ugovora, usmeni ili pisani dogovori među poduzetnicima te usklađena praksa koja je posljedica takvih dogovora, odluke poduzetnika ili udruženja poduzetnika, opći uvjeti poslovanja i drugi akti poduzetnika koji jesu ili mogu biti sastavni dio ugovora i slično, neovisno o tome jesu li takvi sporazumi sklopljeni između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (horizontalni sporazumi) ili između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (vertikalni sporazumi).

Članak 8. stavak 3. ZZTN-a određuje kako se, iznimno od stavka 1. tog članka, određeni sporazumi neće smatrati zabranjenim sporazumima, odnosno izuzet će se od opće zabrane ako kumulativno, za vrijeme njihova trajanja, ispunjavaju sljedeće uvjete i to:

1. pridonose unapređenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga ili promicanju tehnološkog ili gospodarskog razvoja,
2. pružaju potrošačima razmjernu korist,
3. poduzetnicima ne nameću ograničenja koja nisu neophodna za postizanje navedenih ciljeva i
4. poduzetnicima ne omogućuju isključivanje znatnog dijela konkurencije s tržišta, za robe i/ili usluge koje su predmetom sporazuma.

Članak 8. stavak 4. ZZTN-a određuje kako su sporazumi kojima se narušava tržišno natjecanje iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a, a ne mogu se skupno izuzeti u smislu članka 10. ZZTN-a, *ex lege* ništetni.

Sukladno članku 10. stavku 1. ZZTN-a, propisima o skupnom izuzeću utvrđuju se uvjeti koje pojedini sporazumi moraju ispuniti kako bi bili izuzeti od opće zabrane iz članka 8. stavka 1.

ZZTN-a. Drugim riječima, propisima o skupnim izuzećima omogućuje se poduzetnicima da pobliže steknu uvid u pojedina ograničenja koja bi mogla biti protivna propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, odnosno za čije se postojanje vežu određene pravne pretpostavke o učinku tih ograničenja na tržišno natjecanje.

Uvjeti za skupna izuzeća vertikalnih sporazuma odnosno sporazuma između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, o čemu je u konkretnom slučaju riječ, propisani su Uredbom o vertikalnim sporazumima, koja je stupila na snagu 7. travnja 2011. i zamijenila prethodnu Uredbu o vertikalnim sporazumima iz 2004., koja je bila na snazi u vrijeme sklapanja Ugovora o kupoprodaji za 2010. godinu između Kraša i NTL-a. Tom se uredbom određuju uvjeti koji sporazumi moraju sadržavati, ograničenja ili uvjeti koje takvi sporazumi ne smiju sadržavati te drugi uvjeti koji se moraju ispuniti za skupno izuzeće tih sporazuma od primjene odredbi ZZTN-a o zabranjenim sporazumima.

Sukladno odredbi članka 76. stavka 2. važećeg ZZTN-a, do donošenja nove uredbe, na odgovarajući način se primjenjivala Uredba o vertikalnim sporazumima iz 2004. koja je bila na snazi do 7. travnja 2011.

Članak 9. stavak 1. točka a) Uredbe o vertikalnim sporazumima, koji je sadržajno jednak članku 9. stavku 1. točki a) Uredbe o vertikalnim sporazumima iz 2004., određuje kako se skupno izuzeće ne može primijeniti na vertikalne sporazume koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim čimbenicima, pod kontrolom ugovornih strana, sadrže vertikalna ograničenja koja se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, a kojima je cilj ograničavanje prava kupca da slobodno određuje prodajnu cijenu proizvoda, ne dovodeći u pitanje pravo dobavljača da odredi maksimalnu prodajnu cijenu ili preporuči prodajnu cijenu, pod uvjetom da nije riječ o fiksnim ili minimalnim prodajnim cijenama, koje su rezultat izvršenog pritiska ili poticaja od bilo koje ugovorne strane.

Ako određeni sporazum sadržava neko od teških ograničenja tržišnog natjecanja iz članka 9. stavka 1. Uredbe o vertikalnim sporazumima, za taj se sporazum predmnijeva kako je obuhvaćen člankom 8. stavkom 1. ZZTN-a te se ujedno pretpostavlja kako nije vjerojatno da će takav sporazum ispuniti uvjete iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a.

Sukladno članku 8. stavku 5. ZZTN-a, teret dokaza o postojanju uvjeta iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a snose poduzetnici sudionici sporazuma.

Odredbe članka 6. stavaka 1., 4. i 5. Ugovora o kupoprodaji za 2010. godinu te članka 6. stavaka 1., 4. i 5. Ugovora o kupoprodaji za 2012. godinu, kojima se NTL obvezuje da neće isporučene proizvode Kraša prodavati ispod cijene utvrđene važećim cjenikom Kraša, odnosno kojima se predviđaju mjere u slučaju da se NTL ne pridržava navedene obveze, predstavljaju povredu odredbe članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o vertikalnim sporazumima, kojom se zabranjuje ograničavanje prava kupca da slobodno određuje prodajnu cijenu proizvoda, ne dovodeći u pitanje pravo dobavljača da odredi maksimalnu prodajnu cijenu ili preporuči prodajnu cijenu, pod uvjetom da nije riječ o fiksnim ili minimalnim prodajnim cijenama, koje su rezultat izvršenog pritiska ili poticaja od bilo koje ugovorne strane.

Stranke u postupku nisu osporile postojanje tih članaka, niti njihov sadržaj, već opravdavaju njihovo unošenje u predmetne ugovore potrebom usuglašavanja ugovornih uvjeta sa Zakonom o trgovini, koji u članku 64. zabranjuje prodaju robe ispod njezine nabavne cijene s porezom na dodanu vrijednost.

Međutim, Agencija navedeno opravdanje Kraša i NTL-a nije ocijenila opravdanim iz razloga što se sadržaj odredbe članka 6. stavka 1. predmetnih Ugovora o kupoprodaji odnosi na

važeći proizvođački cjenik Kraša, a ne na nabavnu cijenu u smislu članka 64. Zakona o trgovini.

Nadalje, Agencija je izvršila uvid i u fakture koje je Kraš izdao NTL-u prilikom kupovine njegovih proizvoda te je izvršila analizu iskazanih cijena kako bi se utvrdilo predstavlja li proizvođačka cijena iz cjenika Kraša nabavnu cijenu u smislu odredbi Zakona o trgovini.

Tablica 1. Usporedba jediničnih proizvođačkih cijena iz cjenika Kraša i nabavnih cijena za NTL

[...]

* nabavna cijena izračunata je na način da je ukupni iznos s popustom bez PDV-a iskazan na fakturi podijeljen s nabavnom količinom

Izvor: podnesak Kraša zaprimljen 5. rujna 2013.

Obrada: AZTN

Uvidom u fakture koje je dostavio Kraš u svojim podnescima tijekom postupka, od kojih je dio prikazan u Tablici 1., utvrđeno je kako nabavna cijena za pojedinog kupca iz grupacije NTL-a ne odgovara cijeni iz proizvođačkih cjenika koje im Kraš redovno dostavlja. Naime, na tu se Kraševu proizvođačku cijenu obračunavaju određeni popusti u obliku rabata, bonusa, akcija i/ili premija, kojima se umanjuje proizvođačka cijena iz cjenika Kraša, tako da je konačna nabavna cijena za određenog kupca iz grupacije NTL-a uvijek niža od cijene koja je utvrđena u Kraševom proizvođačkom cjeniku za pojedini artikl.

Stoga navedena odredba članka 6. stavka 1. predmetnih Ugovora o kupoprodaji nikako ne može odražavati namjeru Kraša da spriječi prodaju proizvoda ispod nabavne cijene, već je riječ o ugovaranju minimalne prodajne cijene u smislu članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o vertikalnim sporazumima.

Odredbe članka 6. stavaka 4. i 5. predmetnih Ugovora o kupoprodaji nadovezuju se na stavak 1. tog članka na način da predviđaju sankcije u slučaju njegova kršenja, stoga su i one u suprotnosti s člankom 9. stavkom 1. točkom a) Uredbe o vertikalnim sporazumima. Pritom Agencija obrazloženje Kraša kako se navedene odredbe odnose na stavke 2. i 3. predmetnog članka, nije ocijenila opravdanim, budući da se te odredbe ne odnose isključivo na stavke 2. i 3., već i na stavak 1. članka 6. predmetnih ugovora.

Nadalje, opravdanja stranaka i dostavljene dokaze kako se odredbe članka 6. predmetnog ugovora nisu primjenjivale u praksi pa stoga nije riječ o zabranjenom sporazumu, Agencija nije ocijenila opravdanim iz razloga što je u konkretnom slučaju riječ o teškom ograničenju tržišnog natjecanja prema cilju, za čije postojanje je dovoljna suglasnost poduzetnika o određenom postupanju te nije potrebno utvrđivati je li se tako uistinu i postupalo u praksi.

Dostava dokaza da poduzetnik, sudionik zabranjenog sporazuma nije primjenjivao taj sporazum, odnosno da je na mjerodavnom tržištu, unatoč postojanju sporazuma, postupao sukladno propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, smatra se olakotnom okolnošću u smislu članka 64. stavka 4. ZZTN-a te je Agencija razmatrala tu okolnost u postupku utvrđivanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere.

Iako su Kraš i NTL naveli kako smatraju da odredbe članka 6. predmetnih Ugovora o kupoprodaji udovoljavaju pretpostavkama iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a za izuzimanje iz opće zabrane iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a, Agencija nije ocijenila takve navode utemeljenima, iz razloga što NTL svoje navode ničim nije potkrijepio, dok je Kraš svoje postupanje opravdavao zabranom prodaje ispod nabavnih cijena, iako je utvrđeno da cijene

iz Kraševa proizvođačkog cjenika ne predstavljaju nabavne cijene. Stoga nisu ispunjeni kumulativni uvjeti za izuzimanje iz opće zabrane iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a.

U konkretnom slučaju ispitana je i moguća primjena Uredbe o sporazumima male vrijednosti. Naime, sukladno članku 1. stavku 2. Uredbe o sporazumima male vrijednosti, na sporazume male vrijednosti koji zadovoljavaju uvjete iz te uredbe ne primjenjuju se odredbe o zabranjenim sporazumima iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

Međutim, člankom 6. stavkom 1. Uredbe o sporazumima male vrijednosti propisano je kako se sporazumi koji sadrže odredbe koje se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, unatoč neznatnom tržišnom udjelu sudionika sporazuma i njihovih povezanih poduzetnika, ne smatraju sporazumima male vrijednosti. Članak 8. iste uredbe kao teška ograničenja tržišnog natjecanja, u sporazumima male vrijednosti sklopljenim između poduzetnika koji nisu stvarni ili potencijalni konkurenti, navodi ona ograničenja koja izravno ili neizravno, samostalno ili zajedno s ostalim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana, imaju cilj ograničavanje prava kupca da slobodno određuje prodajnu cijenu proizvoda, što ne isključuje dobavljača da odredi najvišu prodajnu cijenu ili preporuči prodajnu cijenu, pod uvjetom da nije riječ o fiksnim ili minimalnim prodajnim cijenama, koje su rezultat izvršenog pritiska, ili poticaja od bilo koje ugovorne strane. Kako je u konkretnom slučaju upravo o takvom ograničenju riječ, ne mogu se primijeniti niti odredbe Uredbe o sporazumima male vrijednosti.

Vezano za trajanje povrede ZZTN-a, Agencija je utvrdila kako se Ugovor o kupoprodaji za 2010. godinu primjenjivao za poslovnu 2010. godinu, a Ugovor o kupoprodaji za 2012. godinu za poslovnu 2012. godinu.

Nadalje, na upit Agencije postavljen strankama na usmenoj raspravi, da pojašne kako se odvijala poslovna suradnja između njih u godinama 2011., 2013. i 2014., Kraš se naknadno očitovao podneskom od 23. travnja 2014., navodeći kako se poslovna suradnja u tim godinama odvijala prema ugovorima i njihovim dodacima iz prethodnih godina.

Primjena sklopljenih ugovora iz ranijih razdoblja na kasnije razdoblje, kako navodi Kraš, temeljila se na članku 11. stavku 1. sklopljenih ugovora, koji utvrđuje da ugovorne strane mogu prešutno produžiti valjanost ugovornih odredbi. Tako su u pojedinim razdobljima, s obzirom na to da nije bilo značajnijih promjena u poslovnoj suradnji ugovornih strana, prešutno preuzete ugovorne odredbe koje su uslijed dulje primjene postale i poznata međusobna trgovačka praksa ugovornih strana, dok su se pojedine izmjene utvrđivale zasebnim dokumentima, koji su naprijed navedeni (promemorija, poslovni dogovor, prihvaćeni prijedlog komercijalnih uvjeta). Drugih međusobnih sporazuma ugovornih strana za traženo razdoblje nije bilo, kako pisanih tako ni usmenih.

NTL se također naknadno očitovao podneskom od 24. travnja 2014., navodeći kako se poslovna suradnja u tim godinama odvijala prema ugovorima i njihovim dodacima iz prethodnih godina te kako drugih sporazuma između ugovornih strana nije bilo, niti pisanih niti usmenih.

Jednaka očitovanja u vezi s postavljenim pitanjem stranke su dale i u svojim podnescima od 10. srpnja 2013. (NTL) i 11. srpnja 2013. (Kraš), prilikom očitovanja na zaključak o pokretanju postupka.

Slijedom navedenog, Agencija je utvrdila kako su predmetne odredbe o minimalnim prodajnim cijenama kontinuirano bile na snazi od 1. listopada 2010. do 3. srpnja 2014., s obzirom na to da iz očitovanja stranaka proizlazi kako se primjena ugovora iz 2012. prešutno produljila i dalje od poslovne 2012. godine.

9. Postupak utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere

Sukladno odredbi članka 52. stavka 2. ZZTN-a, Agencija je uz Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju strankama dostavila i poziv na glavnu raspravu na kojoj im je dana mogućnost za davanje obrane, odnosno izvođenje dokaza radi utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, te utvrđivanja olakotnih i otegotnih okolnosti kao kriterija za određivanje visine upravno-kaznene mjere propisane odredbama ZZTN-a.

Također, stranke su pozvane da na temelju članka 52. stavka 4. točaka 6. i 7. ZZTN-a, u roku od 15 dana od dana primitka Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju, Agenciji dostave pisanu obranu i predlože dodatne svjedoke i dokaze.

Kraš je Agenciji dostavio pisanu obranu 23. srpnja 2014., dok NTL nije dostavio pisanu obranu.

9.1. Pisana obrana Kraša

Dana 23. srpnja 2014. Agencija je zaprimila pisanu obranu Kraša u kojoj taj poduzetnik prije svega ističe kako bi Agencija pri izricanju upravno-kaznene mjere trebala uzeti u obzir činjenicu da na strani Kraša postoje sve olakotne okolnosti iz članka 64. stavka 4. ZZTN-a odnosno članka 8. stavka 2. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, a niti jedna otegotna okolnost iz članka 64. stavka 5. ZZTN-a odnosno članka 9. stavka 2. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere.

Kraš ističe kako se prvenstveno radi o tome da je spornu odredbu u Ugovore o kupoprodaji, koji su predmet postupka, unio bez namjere da povrijedi tržišno natjecanje, kao posljedicu vlastitog nehaja (članak 64. stavak 4. točka 2. ZZTN-a). Kako dalje navodi, ugovorne su strane unošenjem spornih odredbi u inicijalni ugovor sasvim drugačije tumačile njihov doseg i sadržaj, nesvjesne činjenice da bi se u konkretnom slučaju radilo o mogućoj povredi tržišnog natjecanja po svom cilju. Poglavitito se navedeno odnosi na odredbu članka 6. stavka 1. Ugovora o kupoprodaji.

Iako je za odredbe članka 6. stavka 4. i 5. Ugovora o kupoprodaji također utvrđeno da su suprotne zabrani iz članka 8. ZZTN-a, Kraš ističe da se iste ne primjenjuju samo na moguću povredu članka 6. stavka 1. Ugovora o kupoprodaji, već i na obveze iz članka 6. stavaka 2. i 3. Ugovora o kupoprodaji koje su u skladu s pravilima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Nehaj trgovaca koji su u Ugovore o kupoprodaji unijeli spornu odredbu, smatra Kraš, proizlazi i iz činjenice da se sporna odredba prenosila u ugovore koji su sklapani za svaku kalendarsku godinu, automatizmom, bez dodatne provjere njenog dosega, bez primjene sporne odredbe, kao i bez analize njenog učinka na odnose ugovornih strana, s obzirom na to da se nikada nije niti primijenila.

Kraš naglašava kako je svjestan činjenice da neznanje i nehaj ne mogu opravdati trgovca koji, pa i nesvjesno i bez namjere, krši pojedinu odredbu ZZTN-a, stoga izražava spremnost da zaposlenici Kraša koji sudjeluju u pregovorima oko sklapanja sličnih ugovora, odnosno u njihovu sklapanju, budu primjereno informirani i obrazovani kako bi se spriječila svaka, pa i nesvjesna, povreda pravila o zaštiti tržišnog natjecanja, kao i da se utvrde odgovarajuće procedure postupanja koje bi spriječile sklapanje takvih ugovora. U tom smislu, Kraš će slijediti preporuke Agencije, odnosno obavijestiti Agenciju o edukaciji i programima kojima će podvrgnuti svoje zaposlenike koji sudjeluju u pregovorima i postupcima sklapanja ugovora s kupcima odnosno o utvrđivanju pravila postupanja koja će spriječiti mogućnost sklapanja ugovora koji su u suprotnosti s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Vezano za vlastito postupanje, Kraš izražava žaljenje što su navedene odredbe sadržane u Ugovorima o kupoprodaji koji su inače, u cjelini svoga sadržaja, sasvim u skladu s pravilima koja štite tržišno natjecanje.

Nadalje, Kraš ističe kako se sporna odredba iz članka 6. stavka 1. Ugovora o kupoprodaji nikada nije primjenjivala u praksi, odnosno da sankcije koje sadrži članak 6. stavci 4. i 5. Ugovora o kupoprodaji nisu nikada aktivirane (članak 64. stavak 4. točka 3. ZZTN-a). Samim time, Kraš je na mjerodavnom tržištu postupao sukladno propisima o zaštiti tržišnog natjecanja te nije bilo negativnih posljedica za potrošače odnosno druge poduzetnike na tržištu.

Činjenica da je povreda tržišnog natjecanja posljedica nehaja poduzetnika, odnosno da se ista nije nikad primjenjivala u praksi, ističe Kraš, jasno proizlazi iz do sada dostavljene dokumentacije koja se odnosi na ukupno poslovanje Kraša u razdoblju povrede, odnosno dokumentacije koja se odnosi na poslovne odnose Kraša i NTL-a.

Kraš naglašava kako su ugovorne strane odmah po primitku Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju pristupile izmjenama ugovora o kupoprodaji koji se primjenjuje na čitavu 2014. godinu, bez obzira na dan njegovog sklapanja. Kraš se na sklapanje navedenog ugovora odlučio stoga što je odredba članka 6. stavka 1. suštinski beznačajna za poslovni odnos s NTL-om, a što proizlazi i iz činjenice da se ista nikada nije praktično primijenila, a s obzirom na pokretanje postupka postojala je mogućnost da Kraš, iako nesvjesno, krši pravila o zaštiti tržišnog natjecanja.

Kraš također ističe da je od trenutka saznanja o pokretanju postupka u potpunosti surađivao s Agencijom, dostavljao svu traženu dokumentaciju, odnosno svu dokumentaciju koja se odnosi na poslovni odnos s NTL-om te obavijestio Agenciju o svim okolnostima značajnim za utvrđenje činjeničnog stanja, a sve kako bi od sebe otklonio sumnje da je bio sudionikom zabranjenog sporazuma, budući da je, čini se pogrešno, smatrao da takvog sporazuma nema. Na taj je način, smatra Kraš, ispunjen i uvjet iz članka 64. stavka 4. točke 4. ZZTN-a, odnosno članka 8. stavka 2. točaka d) i e) Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere.

Kraš osobito ističe kako ne postoji niti jedna otegotna okolnost koja bi se uzela u obzir pri izricanju upravno-kaznene mjere iz razloga što je Kraš smjesta prekinuo protupravno postupanje izbacivanjem sporne odredbe iz Ugovora za 2014., a koja se ranije nije niti primjenjivala, što je u potpunosti surađivao s Agencijom pri utvrđivanju postojanja povrede tržišnog natjecanja u konkretnom slučaju te što nije bio inicijator odnosno poticatelj drugih poduzetnika na povredu ZZTN-a.

U vezi s nepostojanjem otegotnih okolnosti, Kraš još jednom skreće pažnju Agenciji da iz analize tržišta trgovine na veliko konditorskim proizvodima na teritoriju Republike Hrvatske proizlazi da Kraš, kao proizvođač konditorskih proizvoda, ne bi imao nikakvog interesa vezati kupca na određenu minimalnu maloprodajnu cijenu svojih proizvoda, koji bi time postali manje konkurentni, niti je to spornom odredbom i učinio. Štoviše, Kraš kao proizvođač nije ni u tržišnoj poziciji da takvo nešto učini, u vrijeme kada se konkurentski proizvodi, pogotovo uvozni, nude po sve nižim maloprodajnim cijenama.

Kraš također naglašava kako nema uvjeta za povećanje iznosa upravno-kaznene mjere iz članka 64. stavka 6. ZZTN-a, budući da Kraš nije imao nikakvu imovinsku korist zbog sklapanja predmetnih ugovora uslijed neprimjenjivanja spornih ugovornih odredbi.

S obzirom na sve navedeno, Kraš predlaže da Agencija pri utvrđivanju iznosa upravno-kaznene mjere polazi od donjih granica za njeno izricanje. Navedeno bi bilo u skladu s člankom 6. stavcima 2. i 3. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, poglavito stoga što povreda nije izvršena u praksi, što se ne radi o kartelu, te s obzirom na tržišne udjele sudionika sporazuma.

Kraš poglavito naglašava da se prihod koji služi kao osnovica za izračun upravno-kaznene mjere obračunava s obzirom na prihod koji je poduzetnik ostvario isključivo od obavljanja djelatnosti na mjerodavnom tržištu na kojem je povrijeđen ZZTN. Ugovor s NTL-om proizvodio je pravne učinke samo na tržištu prodaje konditorskih proizvoda prema NTL-u. Stoga bi se osnovni iznos upravno-kaznene mjere trebao obračunati samo u odnosu na promet koji je Kraš ostvario u odnosu na prodaju predmeta Ugovora o kupoprodaji NTL-u, o čemu postoje podaci koji prileže spisu.

Nadalje, Kraš obavještava Agenciju kako će bez odgode donijeti i provesti tzv. *Compliance plan* kojim će se pokušati eliminirati svi potencijalni slučajevi postojanja istih ili sličnih povreda pravila o zaštiti tržišnog natjecanja te spriječiti eventualne buduće povrede pravila o zaštiti tržišnog natjecanja.

Zaključno, Kraš smatra da su se u konkretnom slučaju ostvarili uvjeti za primjenu članka 64. stavka 8. ZZTN-a, odnosno za izricanje simbolične upravno-kaznene mjere. U svakom slučaju ne radi se o značajnom narušavanju tržišnog natjecanja, a s obzirom na to da se sporne ugovorne odredbe nisu nikada primjenjivale, nije bilo apsolutno nikakvog negativnog učinka na tržištu. Podredno, Kraš kao poduzetnik nikad nije bio sudionikom zabranjenih sporazuma niti je na bilo koji drugi način kršio pravila o zaštiti tržišnog natjecanja, a u konkretnom slučaju postoje olakotne okolnosti na strani Kraša, bez postojanja ijedne otegotne okolnosti.

Stoga bi s obzirom na sve navedeno, smatra Kraš, izricanje simbolične upravno-kaznene mjere u konkretnom slučaju bilo sasvim u skladu s ciljem njenog izricanja.

9.2. Glavna rasprava

Kako bi se strankama dala mogućnost za davanje obrane te u svrhu izvođenja dokaza radi utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, kao i utvrđivanja olakotnih i otegotnih okolnosti kao kriterija za određivanje visine upravno-kaznene mjere propisane odredbama ZZTN-a, Agencija je 29. srpnja 2014. i 16. rujna 2014. održala glavnu raspravu na kojoj su prisustvovali predstavnici Kraša i NTL-a.

Predstavnik Kraša naveo je na glavnoj raspravi održanoj 29. srpnja 2014. kako je sporna odredba posljedica povijesnih odnosa između Kraša i NTL-a, a u zadnjih nekoliko godina odnosi između Kraša i NTL-a regulirani su komercijalnim dogovorima. Navedena odredba nije nikad konzumirana, što se vidi iz dokumentacije koju je Kraš priložio u spis. NTL je cijene formirao prema tržišnim okolnostima te su one bile i više i niže od prodajne cijene. Sporni ugovor stavljen je van snage i Kraš čini sve da njegovo poslovanje bude u skladu s pozitivnim propisima.

Predstavnik NTL-a naveo je na nastavku glavne rasprave, održanom 16. rujna 2014., kako ostaje kod svih navoda iznijetih u dosadašnjem dijelu postupka te je dodao kako je NTL potpisao klasičan Krašev ugovor po Kraševoj špranci. Sporna odredba članka 6. bila je odredba koja se nije primjenjivala u praksi te se vrlo često događalo da je maloprodajna cijena bila ispod te cijene. Prema zakonu o trgovini zabranjeno je prodavati robu ispod nabavne cijene. Predstavnik NTL-a ne zna iz kojih je razloga ta odredba stajala u ugovorima

između Kraša i NTL-a ali pretpostavlja da je riječ o odredbi zaostaloj iz bivših vremena. Primjenu navedene odredbe Kraš nije pratio niti je bilo ikakvih sankcija sa strane Kraša.

Predstavnik NTL-a također je istaknuo kako je u 2014. godini sklopljen novi ugovor s Krašem koji ne sadrži spornu odredbu članka 6. te ga je priložio u spis predmeta.

U završnom govoru opunomoćenik Kraša naveo je kako Kraš ostaje kod svih navoda iznijetih tijekom postupka te je posebno istaknuo da je navedena odredba ostatak iz ranijih obrazaca takvih ugovora. Sporna odredba nikad se nije primjenjivala niti je Kraš ikada izrekao bilo kakve sankcije. Iz svih podataka i dokumentacije prikupljenih tijekom postupka vidljivo je da je NTL prodavao Kraševe proizvode ispod cijena iz proizvođačkog cjenika. Budući da se radi o omašci u izričaju spornog članka, upravo radi sprječavanja takvih situacija Kraš se obvezao uskladiti svoje poslovanje s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja. Opunomoćenik Kraša također smatra da su ispunjene sve olakotne okolnosti koje predviđa ZZTN i Uredba o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere te smatra kako je potrebno da ih Agencija uzme u obzir prilikom izricanja upravno-kaznene mjere.

Predstavnik NTL-a u završnom je govoru naveo kako NTL ostaje kod svih navoda izrečenih tijekom postupka te bi deplasirano bilo držati se sporne odredbe kad često ta cijena iz proizvođačkog cjenika sadrži i do 30% odobrenja pa bi s takvom cijenom NTL bio potpuno nekonkurentan. Predmetna odredba potpisana je omaškom jer NTL sa svojim trgovačkim partnerima ima sklopljeno više od 300 ugovora i vrlo je teško pratiti sve promjene koje se dešavaju u tim ugovorima. Predstavnik NTL-a smatra kako bi Agencija kod izricanja upravno-kaznene mjere morala uzeti u obzir dosadašnju suradnju NTL-a s Agencijom u više navrata, koja je bila krajnje kooperativna, te bi Agencija također trebala voditi računa o gospodarskom trenutku hrvatske trgovine koji je sve samo ne povoljan i ohrabrujući. Stoga NTL traži od Agencije da ta upravno-kaznena mjera bude primjerena.

9.3. Utvrđivanje visine upravno-kaznene mjere

Sukladno članku 61. točki 1. ZZTN-a, upravno-kaznenom mjerom u iznosu do najviše 10 posto vrijednosti ukupnoga prihoda koji je poduzetnik ostvario u posljednjoj godini za koju postoje zaključena godišnja financijska izvješća, kaznit će se poduzetnik koji sklopi zabranjeni sporazum ili na koji drugi način sudjeluje u sporazumu kojim je narušeno tržišno natjecanje, na način opisan odredbom članka 8. ZZTN-a.

Postupak utvrđivanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere zbog povrede odredbi ZZTN-a Agencija vodi sukladno pravilima propisanim člankom 52. ZZTN-a, pri čemu primjenjuje kriterije propisane člankom 64. ZZTN-a, kao i odredbama Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere.

Cilj upravno-kaznene mjere, sukladno članku 60. ZZTN-a, osiguravanje je učinkovitog tržišnog natjecanja, kažnjavanje počinitelja povreda ZZTN-a, otklanjanje štetnih posljedica takvih povreda i odvraćanje drugih poduzetnika od kršenja odredaba ZZTN-a.

Prema članku 64. stavku 2. ZZTN-a, pri izricanju upravno-kaznene mjere Agencija uzima u obzir sve olakotne i otegotne okolnosti kao što su težina povrede, vrijeme trajanja povrede i posljedice te povrede za druge poduzetnike na tržištu i potrošače. Pri tome se primjenjuje dvostupanjska metodologija izračuna upravno-kaznene mjere, na način da se utvrđuje osnovni iznos upravno-kaznene mjere za poduzetnika, a zatim se tako utvrđeni iznos smanjuje ili povećava ovisno o utvrđenim olakotnim i/ili otegotnim okolnostima.

Prema članku 2. stavku 1. točki c) Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, prihod poduzetnika na osnovu kojeg se izračunava osnovni iznos upravno-kaznene mjere

predstavlja vrijednost prodaje robe i/ili usluga koju je poduzetnik ostvario isključivo od obavljanja djelatnosti na mjerodavnom tržištu na kojem je Agencija utvrdila povredu ZZTN-a, i to, sukladno članku 5. stavku 2. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, tijekom posljednje poslovne godine u kojoj je poduzetnik povrijedio ZZTN, odnosno posljednje godine za koju postoje zaključena financijska izvješća.

Budući da je predmetni zabranjeni sporazum trajao u vremenskom razdoblju od 1. listopada 2010. do 3. srpnja 2014., Agencija je promatrala prihode Kraša i NTL-a ostvarene u 2013. godini, kao posljednjoj poslovnoj godini u kojoj je počinjena povreda ZZTN-a.

Za izračun osnovnog iznosa upravno-kaznene mjere za Kraš, Agencija uzela njegov prihod od prodaje NTL-u ostvaren u 2013. godini na temelju predmetnih ugovora sklopljenih između Kraša i NTL-a, izraženo u kunama, bez PDV-a i drugih poreza.

Za izračun osnovnog iznosa upravno-kaznene mjere za NTL, Agencija je uzela prihod od prodaje Kraševih proizvoda, izraženo u kunama, bez PDV-a i drugih poreza u Republici Hrvatskoj, koji su ostvarile članice NTL-a na temelju predmetnih ugovora sklopljenih s Krašem u 2013. godini.

Tablica 2. Prihodi Kraša i NTL-a uzeti prilikom izračuna osnovnog iznosa upravno-kaznene mjere

Poduzetnik	Prihod u 2013. godini
Kraš	[...]
NTL	[...]

Izvor: podnesci Kraša i NTL-a
Obrada: AZTN

Sukladno odredbi članka 4. stavka 1. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, Agencija će osnovni iznos upravno-kaznene mjere izračunati određujući primjerenu visinu postotka od prihoda poduzetnika, a visina postotka ovisi o težini povrede ZZTN-a, te će dobiveni iznos pomnožiti s brojem godina trajanja povrede. Prema članku 4. stavku 3. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, postotak od prihoda u pravilu se utvrđuje u visini do najviše 30% prihoda poduzetnika.

Prilikom utvrđivanja težine povrede ZZTN-a, sukladno odredbi članka 6. stavka 2. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, Agencija u svakom pojedinačnom slučaju utvrđuje treba li postotak od prihoda biti određen u gornjem ili donjem dijelu raspona. Pri tome je Agencija obvezna uzimati u obzir niz čimbenika, kao što su primjerice, vrsta povrede ZZTN-a, tržišni udjel poduzetnika-sudionika povrede ZZTN-a, zemljopisno područje na kojem povreda ZZTN-a ima ili može imati učinak, te je li povreda ZZTN-a u praksi izvršena ili je samo ostavljena otvorena mogućnost za izvršenje povrede.

Agencija je utvrdila kako je u konkretnom slučaju riječ o zabranjenom sporazumu između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije, s time da je Kraš bio poduzetnik na čiju su inicijativu u predmetne ugovore unijete sporne odredbe. Tržišne udjele Agencija nije posebno utvrđivala budući da je u konkretnom slučaju riječ o teškom ograničenju tržišnog natjecanja prema cilju. Zemljopisno područje na kojem predmetna povreda ZZTN-a ima ili može imati učinak jest teritorij Republike Hrvatske. Zaključno, Agencija je utvrdila kako predmetna povreda ZZTN-a nije u praksi izvršavana.

Vezano za trajanje predmetne povrede ZZTN-a, ono je utvrđeno kao razdoblje od 3 godine 9 mjeseci i 2 dana. Sukladno članku 4. stavku 4. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, pri utvrđivanju broja godina trajanja povrede, razdoblja kraća od 6 mjeseci

Agencija će smatrati razdobljem od pola godine, a razdoblja dulja od 6 mjeseci, ali kraća od jedne godine, Agencija će smatrati punom godinom povrede Zakona. Stoga trajanje povrede u konkretnom slučaju iznosi četiri godine.

NTL je na nastavku glavne rasprave, 16. rujna 2014., u spis predao Ugovor o kupoprodaji za 2014. godinu, sklopljen između Kraša i NTL-a 9. svibnja 2014. godine, koji ne sadrži sporne odredbe članka 6. zbog kojih je vođen predmetni postupak. Međutim, Agencija nije uvažila navedeni dokaz iz razloga što je on dostavljen tek nakon donošenja Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju, odnosno nakon što je Agencija utvrdila postojanje i trajanje povrede ZZTN-a. Pritom, Agencija ističe kako se uzimanjem u obzir tog datuma od 9. svibnja 2014. u kontekstu prestanka trajanja povrede ZZTN-a ne bi ni na koji način mijenjalo utvrđeno činjenično stanje u konkretnom slučaju budući da bi razdoblje od 3 godine 7 mjeseci i 8 dana, u smislu članka 4. stavka 4. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, opet iznosilo četiri godine.

Slijedom navedenog, za svakog pojedinog poduzetnika sudionika predmetnog zabranjenog sporazuma utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere, u smislu članka 4. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, kako slijedi u Tablici 3.

Tablica 3. Osnovni iznos upravno-kaznene mjere

Poduzetnik	Osnovni iznos
Kraš	[...]
NTL	[...]

Nakon što utvrdi osnovni iznos upravno-kaznene mjere za svakog poduzetnika, Agencija tako utvrđeni iznos može smanjiti ili povećati ako utvrdi postojanje olakotnih i/ili otegotnih okolnosti, u smislu članka 64. ZZTN-a.

U odnosu na Kraš, Agencija je u smislu članka 64. stavka 4. ZZTN-a, odnosno članka 8. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, utvrdila da Kraš, premda sudionik zabranjenog sporazuma, nije primjenjivao taj sporazum, odnosno da je na mjerodavnom tržištu, unatoč postojanju sporazuma, postupao sukladno propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Agencija nije uvažila navode Kraša kako je navedena odredba unesena u predmetne ugovore iz nehaja, iz razloga što iz utvrđenog činjeničnog stanja jasno proizlazi kako su Kraš i NTL unijeli tu odredbu u tri uzastopna ugovora, što isključuje mogućnost nehajnog postupanja. Pritom se okolnosti koje Kraš obrazlaže u svojoj pisanoj obrani odnose na izostanak svijesti o protupravosti postupanja, što je irelevantno u pogledu ocjene nehajnosti njegovog postupanja.

Također, Agencija nije uvažila navode Kraša kako su u konkretnom predmetu ispunjeni uvjeti iz članka 64. stavka 2. točke 4. ZZTN-a, odnosno članka 8. stavka 2. točaka d) i e) Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere. Naime, Agencija nije utvrdila postojanje suradnje Kraša s Agencijom u opsegu koji prelazi obveze utvrđene člankom 41. ZZTN-a, što isključuje i mogućnost primjene članka 64. stavka 4. točke 4. ZZTN-a odnosno članka 8. stavka 2. točke d) Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere.

Zaključno, Agencija nije uvažila navode Kraša kako su u konkretnom slučaju ispunjeni uvjeti za primjenu članka 64. stavka 8. ZZTN-a i izricanje simbolične upravno-kaznene mjere, iz razloga što je riječ o teškom narušavanju tržišnog natjecanja koje je trajalo u kontinuitetu gotovo pune četiri godine.

U odnosu na NTL, Agencija je u smislu članka 64. stavka 4. ZZTN-a, odnosno članka 8. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, utvrdila da NTL, premda sudionik zabranjenog sporazuma, nije primjenjivao taj sporazum, odnosno da je na mjerodavnom tržištu, unatoč postojanju sporazuma, postupao sukladno propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Kao i kod Kraša, Agencija nije utvrdila postojanje suradnje NTL-a s Agencijom u opsegu koji prelazi obveze utvrđene člankom 41. ZZTN-a, što isključuje i mogućnost primjene članka 64. stavka 4. točke 4. ZZTN-a odnosno članka 8. stavka 2. točke d) Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere.

Agencija nije utvrdila postojanje otegotnih okolnosti na strani Kraša ili NTL-a, u smislu članka 64. stavka 5. ZZTN-a, odnosno članka 9. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere.

Slijedom navedenog, imajući u vidu sve olakotne i otegotne okolnosti u ovom slučaju, Agencija je za svakog pojedinog poduzetnika sudionika predmetnog zabranjenog sporazuma utvrdila konačni iznos upravno-kaznene mjere, u smislu članka 52. stavka 5. ZZTN-a, kako slijedi u Tablici 4.

Tablica 4. Konačni iznos upravno-kaznene mjere

Poduzetnik	Konačni iznos upravno-kaznene mjere
Kraš	1.560.600,00 kn
NTL	1.022.000,00 kn

S obzirom na to da je člankom 61. ZZTN-a propisano kako upravno-kaznena mjera koja se može izreći poduzetniku može iznositi najviše 10 posto vrijednosti ukupnoga prihoda koji je poduzetnik ostvario u posljednjoj godini za koju postoje zaključena godišnja financijska izvješća, Agencija je provjerila prelaze li gore utvrđeni iznosi visinu od 10 posto ukupnih prihoda stranaka, pri čemu je utvrdila kako utvrđeni iznosi upravno-kaznene mjere ne prelaze 10 posto ukupnih prihoda stranaka te ih stoga nije potrebno dodatno smanjivati.

10. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju provedenog postupka, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće), na sjednici 23/2014., održanoj 3. srpnja 2014., sukladno ovlastima iz članka 30. ZZTN-a, utvrdilo je da su Kraš i NTL sklopili zabranjeni sporazum koji za cilj ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, u smislu članka 8. stavka 1. točke 1. ZZTN-a. Trajanje navedene povrede ZZTN-a utvrđeno je u razdoblju od 1. listopada 2010. do 3. srpnja 2014.

Nakon provedenog posebnog postupka utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, Vijeće je na sjednici 48/2014., održanoj 3. prosinca 2014., utvrdilo postojanje uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere kao i svih okolnosti relevantnih za određivanje njihove visine.

Vijeće je odlučilo da se Krašu izrekne upravno-kaznena mjera u iznosu od 1.560.600,00 kuna, a NTL-u upravno-kaznena mjera u iznosu od 1.022.000,00 kuna.

Na temelju članka 52. stavka 6. ZZTN-a, Agencija sukladno odlukama Vijeća kojima je utvrđeno narušavanje tržišnog natjecanja i kojima je utvrđeno postojanje uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere i njezina visina, okončava postupak donošenjem jedinstvenog rješenja.

10.1. Odluka Vijeća o postojanju zabranjenog sporazuma

Vijeće je utvrdilo kako odredbe članka 6. stavaka 1., 4. i 5. Ugovora o kupoprodaji za 2010. godinu, sklopljenog 12. srpnja 2010. između Kraša i NTL-a te članka 6. stavaka 1., 4. i 5. Ugovora o kupoprodaji za 2012. godinu, sklopljenog 2. srpnja 2012. između istih poduzetnika, kojima se NTL obvezuje da neće isporučene proizvode Kraša prodavati ispod cijene utvrđene važećim cjenikom Kraša, odnosno kojima se predviđaju mjere u slučaju da se NTL ne pridržava navedene obveze, predstavljaju teško ograničenje tržišnog natjecanja iz članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o vertikalnim sporazumima iz 2004., koja je bila na snazi do 7. travnja 2011. i članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o vertikalnim sporazumima, odnosno zabranjeni sporazum iz članka 8. stavka 1. točke 1. ZZTN-a.

U odnosu na Ugovor o kupoprodaji za 2009. godinu, sklopljen 18. svibnja 2009., koji sadrži identične sporne odredbe, Vijeće je utvrdilo kako je isti u cijelosti primjenjivan prije 1. listopada 2010. odnosno prije stupanja na snagu ZZTN-a. Stoga je Vijeće zauzelo stav kako se na taj ugovor ne mogu primijeniti odredbe ZZTN-a, niti se strankama može izreći upravno-kaznena mjera za povrede počinjene za vrijeme važenja ZZTN-a iz 2003.

Sukladno članku 8. stavku 4. ZZTN-a, sporazumi kojima se narušava tržišno natjecanje iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a, a ne mogu se skupno izuzeti u smislu članka 10. ZZTN-a, *ex lege* su ništetni.

Uvjeti za skupno izuzeće sporazuma pobliže su utvrđeni uredbama Vlade Republike Hrvatske o skupnom izuzeću određenih vrsta sporazuma iz članka 10. ZZTN-a. U konkretnom slučaju riječ je o primjeni Uredbe o vertikalnim sporazumima.

Ako određeni sporazum sadržava neko od teških ograničenja tržišnog natjecanja iz članka 9. stavka 1. Uredbe o vertikalnim sporazumima, za taj se sporazum predmnijeva kako je obuhvaćen člankom 8. stavkom 1. ZZTN-a te se ujedno pretpostavlja kako nije vjerojatno da će takav sporazum ispuniti uvjete iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a.

Sukladno članku 8. stavku 5. ZZTN-a, teret dokaza o postojanju uvjeta iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a snose poduzetnici sudionici sporazuma, međutim Agencija navode stranaka u postupku o ispunjenju uvjeta iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a nije ocijenila utemeljenima.

U konkretnom slučaju ispitana je i moguća primjena Uredbe o sporazumima male vrijednosti, međutim kako je u konkretnom slučaju riječ o teškom ograničenju tržišnog natjecanja na njega se, sukladno članku 6. stavku 1. Uredbe o sporazumima male vrijednosti, ne mogu primijeniti odredbe Uredbe o sporazumima male vrijednosti.

Stoga je Agencija, na temelju odluke Vijeća, odlučila kao u točkama I i II. izreke ovoga rješenja.

10.2. Odluka Vijeća o visini upravno-kaznene mjere

Vijeće je prilikom donošenja odluke o visini upravno-kaznene mjere u obzir uzelo sve činjenice i okolnosti utvrđene u postupku utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, koje su detaljno obrazložene u točki 9.3. obrazloženja rješenja, te će ih se u daljnjem dijelu teksta samo ukratko navesti.

Prvenstveno, Vijeće je u obzir uzelo činjenicu kako je u konkretnom slučaju riječ o zabranjenom sporazumu koji ima ili može imati učinak na teritoriju Republike Hrvatske između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije, s time da je Kraš bio poduzetnik na čiju su inicijativu u predmetne ugovore unijete sporne odredbe.

Nadalje, Vijeće je posebno uzelo u obzir činjenicu kako predmetna povreda ZZTN-a nije u praksi izvršavana.

Razmatrajući sve olakotne i otegotne okolnosti u odnosu na svakog pojedinog poduzetnika sudionika predmetnog zabranjenog sporazuma, Vijeće je kao olakotnu okolnost u odnosu na oba poduzetnika cijenilo činjenicu kako se predmetne odredbe nisu primjenjivale u praksi te kako su Kraš i NTL, unatoč postojanju zabranjenog sporazuma, postupali sukladno propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Pritom, Vijeće nije uvažilo navode Kraša kako je navedena odredba unesena u predmetne ugovore iz nehaja, iz razloga što iz utvrđenog činjeničnog stanja jasno proizlazi kako su Kraš i NTL unijeli tu odredbu u tri uzastopna ugovora, što isključuje mogućnost nehajnog postupanja.

Također, Vijeće nije uvažilo navode Kraša i NTL-a kako su u konkretnom predmetu ispunjeni uvjeti iz članka 64. stavka 2. točke 4. ZZTN-a, odnosno članka 8. stavka 2. točaka d) i e) Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, budući da nije utvrđeno postojanje suradnje stranaka s Agencijom u opsegu koji prelazi obveze utvrđene člankom 41. ZZTN-a, što isključuje i mogućnost primjene članka 64. stavka 4. točke 4. ZZTN-a odnosno članka 8. stavka 2. točke d) Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere.

Zaključno, Vijeće nije uvažilo navode Kraša kako su u konkretnom slučaju ispunjeni uvjeti za primjenu članka 64. stavka 8. ZZTN-a i izricanje simbolične upravno-kaznene mjere, iz razloga što je riječ o teškom narušavanju tržišnog natjecanja koje je trajalo u kontinuitetu gotovo pune četiri godine.

Vijeće nije utvrdilo postojanje otegotnih okolnosti na strani Kraša ili NTL-a.

Slijedom navedenog, razmatrajući sve okolnosti relevantne za utvrđivanje visine upravno-kaznene mjere, Vijeće je u odnosu na Kraš donijelo odluku o izricanju upravno-kaznene mjere u iznosu od 1.560.600,00 kuna, dok je u odnosu na NTL donijelo odluku o izricanju upravno-kaznene mjere u iznosu od 1.022.000,00 kuna.

Vijeće smatra kako će se izricanjem upravno-kaznenih mjera u navedenim iznosima postići cilj primjerenog kažnjavanja Kraša i NTL-a, odvraćanja Kraša i NTL-a od budućih postupanja kojima se narušava tržišno natjecanje, kao i odvraćanja drugih poduzetnika od narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenih sporazuma.

Stoga je Agencija, na temelju odluke Vijeća, odlučila kao u točkama III. i IV. izreke ovoga rješenja.

11. Izvršenje upravno-kaznene mjere

Sukladno članku 70. stavku 2. ZZTN-a, upravno-kaznena mjera uplaćuje se po izvršnosti rješenja u slučaju da nije uložena tužba, odnosno po pravomoćnosti sudske odluke, pri čemu se u iznos upravno-kaznene mjere uračunavaju i zakonske zatezne kamate od dana dostave rješenja Agencije stranci do dana plaćanja.

Izrečeni iznos uplaćuje se u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske na račun broj: HR1210010051863000160, model HR64, poziv na broj odobrenja: 6092-20833-(OIB uplatitelja).

Nakon izvršene uplate, obveznik uplate dužan je uplatnicu, kao dokaz o obavljenoj uplati upravno-kaznene mjere, dostaviti Agenciji žurno, a najkasnije po isteku roka od 15 (petnaest) dana od dana pravomoćnosti rješenja, s pozivom na broj klase: UP/I 034-03/13-01/016.

Sukladno članku 70. stavku 3. ZZTN-a, ako poduzetnik u roku ne uplati upravno-kaznenu mjeru, Agencija će obavijestiti Područni ured Porezne uprave Ministarstva financija na čijem je području njegovo sjedište, radi naplate upravno-kaznene mjere prisilnim putem prema propisima o prisilnoj naplati poreza. Upravno-kaznena mjera koju na zahtjev Agencije prisilno naplaćuje Porezna uprava uplaćuje se izravno u korist državnog proračuna.

Stoga je Agencija, na temelju odluke Vijeća, odlučila kao u točki V. izreke ovoga rješenja.

12. Objava rješenja u „Narodnim novinama“

Sukladno odredbi članka 59. stavka 2. ZZTN-a, u svezi s člankom 58. stavkom 1. točkom 1. ZZTN-a, ovo rješenje bit će objavljeno u „Narodnim novinama“, dok će se na temelju članka 59. stavka 3. ZZTN-a tekst rješenja objaviti i na internetskoj stranici Agencije.

Stoga je Agencija, na temelju odluke Vijeća, odlučila kao u točki VI. izreke ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovoga rješenja žalba nije dopuštena, ali nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 (trideset) dana, računajući od dana dostave ovoga rješenja.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag. iur.

Napomena:

Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu označeni sa [...], odnosno koriste se skraćeno naziva te postoci i podaci u rasponu.